

A Kúria a dr. Túri Aranka ügyvéd (Túri és Társa Ügyvédi Iroda) által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt megindított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 27.M.2061/2010/11. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 27.M.2061/2010/11. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel az alperest 16.500 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte, hatályon kívül helyezi, egyebekben hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A ... Lakópart ... szám alatti társasház (a továbbiakban: társasház) 2004 év óta foglalkoztatta Cz. J.-et, foglalkoztatására alkalmi munkavállalói könyvvel került sor. A társasház korábbi időszakban hatályba lévő Szervezeti és Működési Szabályzata Intéző Bizottságról rendelkezett, Cz. J. alkalmi munkavállalói könyvét az Intéző Bizottság töltötte ki, bélyegezte le munkáltatóként. A társasház 2007. december 18-án a felperest közös képviselővé választotta, aki egyéni vállalkozó is volt.

Az alperesi jogelőd 2007. december 19-én ellenőrzést tartott, és Cz. J.-et munkavégzés közben találta anélkül, hogy az AM könyve nála lett volna. Az alperesi jogelőd elsőfokú hatósága 2008. április 25-én kelt ... számú elsőfokú határozatával azt állapította meg, hogy a felperes egyéni vállalkozó, mint munkáltató és Cz. J. között 2007. december 19-étől munkaviszony áll fenn, ezért kötelezte a felperest, hogy a munkavállalót az Mt. rendelkezései szerint foglalkoztassa, valamint a munkaviszony létrejöttével

kapcsolatos bejelentési kötelezettségének tegyen eleget, egyidejűleg a szabálytalanság elkövetése miatt 150.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta.

Határozatának indokolásában arra hivatkozott, hogy Cz. J. munkavállalót az ellenőrzéskor munkavégzés közben találta, aki tanúként úgy nyilatkozott, hogy a munkavégzésben felperessel, a társasház közös képviselőjével szóban állapodott meg 700 forintos órabér ellenében. A munkavállaló a helyszíni ellenőrzés napjára vonatkozóan érvényesen kitöltött AM könyvvel nem rendelkezett. A munkavégzéshez szükséges eszközöket a munkavállaló részére a felperes biztosította, munkáját irányította és ellenőrizte, továbbá meghatározta a munkaidejét is. Az elsőfokú határozat hivatkozott a felperes által előadottakra is, mely szerint elismerte, hogy a munkavállalót érvényesen kitöltött AM könyv nélkül alkalmazta 2007. december 19-én.

A kézbesítési vélelem megdöntését követően a felperesi fellebbezést elbírálva az alperesi jogelőd másodfokú hatósága a 2010. január 12-én kelt ... számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a felperesi fellebbezésben felhozott kifogásokat érdemben nem tudta figyelembe venni, mert a jogszerű foglalkoztatás feltételeinek biztosítása a munkáltató kötelessége és felelőssége, vagyis neki kell gondoskodnia arról, hogy a munkavégzés helyén a munkakörülmények biztosítottak legyenek, és a szükséges iratok, okmányok az esetleges hatósági ellenőrzéshez rendelkezésre álljanak.

Megállapította, hogy a felperes ügyfélként tett nyilatkozata, továbbá a fellebbezésében előadott álláspontja ellentmondásos, mert a 2008. január 21-én történt meghallgatása során elismerte, hogy Cz. J.-et alkalmi munkavállalóként foglalkoztatta, illetve azt a tényt is, hogy az alkalmi munkavállalói könyv az ellenőrzés napján érvényesen nem volt kitöltve. A munkavállaló becsatolt AM könyve a társasház későbbi időpontban történő foglalkoztatását igazolta.

A felperes a keresetében a jogerős határozat bírósági felülvizsgálatát és az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Állította, hogy mint magánszemély vagy mint egyéni vállalkozó nem foglalkoztatta Cz. J.-et, a kiszabott 150.000 forint munkaügyi bírságot azonban megfizette. Hivatkozott egy APEH vizsgálatra, amely megállapította, hogy Cz. J. a társasház alkalmazásában állt, ezért beállási kötelezettség nem őt, mint egyéni vállalkozót, hanem a társasházat, mint foglalkoztatót terhelte. Mulasztási bírság kiszabását eredményező körülményeket az APEH revízió nem tárt fel.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, fenntartotta a határozatban foglalt jogi álláspontját.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 27.M.2061/2010/11. számú ítéletével a 2008. április 25-én kelt ... számú elsőfokú határozatot és az alperes 2010. január 12-én kelt ... számú másodfokú határozatát hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest 10.000 forint + Áfa perköltség, továbbá 16.500 forint eljárási illeték megfizetésére.

A munkaügyi bíróság az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 76. § (1) bekezdése, 71. §-a, 73. §-a, továbbá 74. § (1) bekezdése alapján, továbbá a perbeli időszakban hatályos, a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 3. § (1) bekezdése, 13. § (2) bekezdése, 27. § (2) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján azt állapította meg, hogy az alperesi határozatok jogellenesek.

Érvelése szerint Cz. J.-et a becsatolt bizonyítékok alapján nem a felperes - mint magánszemély vagy egyéni vállalkozó - hanem a társasház foglalkoztatta, a felperes a munkavégzésben kizárólag mint a társasház közös képviselője állapodott meg a munkavállalóval. Önmagában azonban a megállapodás megkötése a munkáltatói minőséget nem, csak munkáltatói jogkör gyakorló minőséget eredményezett. A felperes a megállapodás megkötésével a társasházról szóló törvény 43. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt azon kötelezettségének tett eleget, hogy az épület fenntartásának biztosítása érdekében tegye a szükséges intézkedéseket, azonban ez nem eredményezte a munkáltatóvá válását. Közös képviselőként a társasház nevében járt el, illetve gyakorolta a társasház nevében a munkáltatói jogokat. Végül kifejtette, hogy Cz. J. foglalkoztatásának szabálytalansága nem a munkáltatói jogkör gyakorló, hanem a munkáltató felelősségét alapozza meg.

A fentiek alapján a munkaügyi bíróság a közigazgatási határozatokat a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a megtámadott közigazgatási határozatok „hatályában való fenntartását” kérte.

Jogi érvelése szerint a közigazgatási eljárás során a felperes elismerte, hogy a társasház közös képviselőjeként járt el, és nem hivatkozott, továbbá nem mutatta be a társasház Szervezeti és Működési Szabályzatát, valamint Alapító Okiratát, amely az Intéző Bizottság jogkörét és feladatait tartalmazta. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság továbbá nem vizsgálta azt sem, hogy a felperes milyen jogviszony alapján járt el az Intéző Bizottság jogkörében, mert erre vonatkozó dokumentumok nem kerültek csatolásra. A tények elhallgatása miatt ezért a közigazgatási hatóság alappal tekintette az egyéni vállalkozót munkáltatónak. A Pp. 339/A. §-a szerint a

bíróság a közigazgatási határozatot a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes az eljárást is akadályozta, mert a részére kézbesített elsőfokú határozatot nem vette át.

Álláspontja szerint továbbá a munkaügyi bíróság jogellenesen kötelezte őt illeték megfizetésére, mert a 2010. május 3-án kelt ellenkérelmében igazolta a személyes illetékmentességre vonatkozó jogosultságát.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A per során nem volt vitatott, hogy Cz. J. munkavállaló a ... számú Lakópart ... számú társasház részére 2004. év óta rendszeresen végzett tevékenységet, gondnoki munkakörben. A felperes elismerte továbbá, hogy az alperes jogelődje által 2007. december 18-án lefolytatott munkaügyi ellenőrzés során szabálytalanság volt megállapítható, amely abból állt, hogy a munkavállaló érvényesen kitöltött AM könyvvel nem rendelkezett, az a felperesnél volt.

A munkaügyi bíróság helytállóan állapította meg, hogy a szabálytalanság elismerése mellett a per eldöntése szempontjából annak volt jelentősége, hogy Cz. J. munkavállaló kinek az alkalmazásában állt, vagyis a felperes munkáltatónak vagy csupán munkáltatói jogkör gyakorlójának tekinthető. A bíróság e körben helyesen állapította meg, hogy a munkáltató és a munkáltatói jogkör gyakorlója nem azonos fogalmakat jelentenek. A közigazgatási határozatokban foglalt azon ténymegállapítás, hogy a munkavállaló a felperessel állapodott meg a munkavégzésben, továbbá ő utasította és ellenőrizte tevékenységét, a két fél közötti munkaviszony létrejöttét nem alapozza meg, csupán annyit jelent, hogy a munkavállaló a munkáltatói jogkör gyakorlójának, vagyis a felperesnek az utasítása szerint, az Mt. 74. § (1) és (2) bekezdése alapján járt el. A két fogalom - munkáltató továbbá munkáltatói jogkör gyakorló - elhatárolásánál nem annak van jelentősége, hogy a munkavégzésben történő megállapodás mely természetes személyek között jött létre, illetőleg ki irányítja és ellenőrzi az adott munkavégzést, hanem annak, hogy a megállapodást megkötő személy a szerződést saját nevében, vagy pedig más jogi vagy természetes személy nevében kötötte-e meg, a munkavégzés kinek az érdekében történt, illetőleg a munkabér folyósítása kit terhel.

A rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy

Cz. J. munkavállaló, bár közvetlenül a munkavégzésben a felperessel állapodott meg, azonban a gondnoki munkát a társasház érdekében végezte, illetőleg az alkalmi munkaviszonyra tekintettel őt megillető munkabért is a társasház fizette részére. Ezért munkáltatónak a társasház volt tekinthető, a felperes csupán annak nevében, a társasházról szóló törvény alapján - mint képviselő - a munkáltatói jogkört gyakorolta.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott a Pp. 339/A. § rendelkezéseinek megsértésére, mert a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 50. § (1) bekezdése szerint a döntéshozatalhoz szükséges tényállást a hatóságnak kell tisztázni, és ennek keretében a rendelkezésre álló adatok, illetőleg a hivatalból vagy kérelemre lefolytatott bizonyítási eljárás alapján jár el.

A közigazgatási eljárás során ezért az alperesnek kellett volna tisztázni, hogy Cz. J. munkavállaló kinek az érdekében végzett ténylegesen munkát, be kellett volna szereznie a társasház Alapító Okiratát, Szervezeti és Működési Szabályzatát, és ennek alapján dönthetett volna a jogsértést elkövető munkáltató személyéről.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a munkaügyi bíróság jogszabálysértően kötelezte az eljárási illeték megfizetésére, miután az előterjesztett ellenkérelmében személyes illetékmentességét igazolta.

Mindezekre tekintettel a Kúria a munkaügyi bíróság ítéletének az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte, egyebekben a jogerős határozatot hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

A felperes felülvizsgálati eljárási költséget nem igényelt, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2012. május 16.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró*

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő